

Мікалай Гаўрыловіч — удзельнік Вялікай Айчыннай вайны

Пра турыстычны і культурны патэнцыял Беларускага Палесся “Культура” пісала неаднойчы. Нядаўня паездка па шматлікіх вёсках розных раёнаў Брэстчыны яшчэ раз пераканала ў тым, што паглядзец і падзівіцца тут сапраўды ёсць на што.

Мясяціцай Божай Маці і прывёз яе ў родную вёску. З таго часу ў палескім паселішчы пачалося ўшанаванне абраза.

— Штогод, у дзясятую пятніцу пасля Вялікадня да нас з’язджаюцца шматлікія паломнікі з Пінска, Пінскага і суседняга Столінскага раёнаў, — расказала Вера Палхоўская. — У царкве ў гэты дзень правіцца ўра-

беражліва захоўваюцца і радуюць сваім характам не толькі мясцовых жыхароў, але і шматлікіх заездных турыстаў. Да слова, тут можна ўбачыць і хаты, пакрытыя чаротам. Убачыць — і мімаволі падумаць, што машына часу сапраўды існуе.

СВЕДКА ТРАГІЧНЫХ І ГЕРАІЧНЫХ ПАДЗЕЙ

На Брэстчыне кожны падарожны адразу заўважае шматлікія памятныя знакі і абеліскі, звязаныя ў падзеямі Вялікай Айчыннай вайны. Напрыклад, каля вёскі Камень Пінскага раёна ўсталяваны помнік на месцы брацкай магілы, дзе 15 жніўня 1942 года фашыстамі былі рас-

Праўда, там жа, падчас баявых дзеянняў мяне і паранілі. Ляжаў у шпіталі ў Аўстрыі, потым лячыўся ў Югаславіі. У шпіталі мяне і заспела вестка пра заканчэнне вайны. Радасці, памятаю як цяпер, было многа, стралялі гарматы, усе абдымаліся і плакалі ад шчасця!

Ва ўзнагародным лісце да медаля “За адвагу”, які паказаў мне ветэран, адзначана, што “1 красавіка 1945 года бранябойшчык 2 стралковага батальёна, чырвонаармеец Мікалай Аляксеевіч Гаўрыловіч, у баі за населены пункт Пат знішчыў 2 варожыя кулямёты, забяспечыўшы наступленне савецкіх стралковых падраздзяленняў”. Таксама Мікалай Гаўры-

БІБЛІЯТЭКА ЦІ МУЗЕЙ?

І на астачу хацелася б расказаць пра незвычайную бібліятэку-музей у вёсцы Малькавічы (старажылы кажуць Малкавічы). Гэта адзіная сельская ўстанова культуры Ганцавіцкага раёна, якая працуе ў падобным статусе. У бібліятэцы ёсць дзве музейныя залы — “Мінулае і сучаснае вёскі Малькавічы” ды “Побыт і этнаграфія”.

— Тут мы знаёмім усіх ахвотных з сабранымі матэрыяламі пра людзей, якія сваёй працай і гераічнымі ўчынкамі стваралі гісторыю вёскі, напрыклад, ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны, удзельнікамі вайны ў Афга-

станныя наведвальнікі ўжо перачыталі ўсе больш-менш цікавыя кнігі, што месцяцца ў фондах бібліятэкі-музея.

Працуе ў сяле і звычайная клубная ўстанова, дзе функцыянуюць чатыры гурткі, сярод якіх ёсць спартыўна-аздараўленчае аб’яднанне “Алімп”. Як кажа загадчыца ўстановы Вера Дзічко, “Алімп” ладзіць шматлікія спартыўныя мерапрыемствы, а летам выбіраецца ў паходы ў розныя мясціны Ганцавіцкага раёна. Праводзяцца тут і дыскатэкі, і вечары выпускнікоў, і выставы дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва ды шмат чаго яшчэ. Маладая загадчыца вельмі задаволена сваёй працай, балазе, яе родная вёска

Нераскрыты патэнцыял, або Паляшукія брэнды — навідавоку

З паездкі па некаторых раёнах Брэсцкай вобласці

ЦАРКВА Ў 200 ГАДОЎ

Не раз і не два наведваў разнастайныя фестывалы, што ладзяцца ў Беларускай дзяржаўнай музэйнай архітэктуры і побыту ў Азярцы. Тут можна паглядзець і паўдзельнічаць у шматлікіх фестывалях, кірмашах, майстар-класах, а таксама завітаць у шматлікія драўляныя пабудовы, у тым ліку, і цэрквы, падзіўшыся здольнасцям невядомых майстроў з розных куткаў Беларусі. Праўда, рэлігійныя пабудовы там не функцыянуюць — музэй ёсць музэй.

А, напрыклад, у вёсцы Мясяцічы Пінскага раёна Брэсцкай вобласці можна і сёння ўбачыць старадаўнюю драўляную царкву, пад купалам якой, як і дзвесце гадоў таму, узносяць свае шчырыя малітвы вернікі. Тут, у царкве святой Параскевы Пятніцы, пабудаванай у 1794 годзе, захоўваецца цудоўны абраз Маці Божай Мясяціцкай.

Да таго ж у Мясяцічах, у дзясятую пятніцу пасля Вялікадня, адзначаецца і ўнікальнае рэлігійнае свята пад назвай “Дзясятуха”. Узнікненне свята, як расказала мясцовая жыхарка, удзельніца царкоўнага хору Вера Палхоўская, звязана з тым, што менавіта ў падобную пятніцу, у 1893 годзе, матрос Іван Шпакоўскі заўважыў на хвалях Прыпяці цудоўны абраз

гэты дзень правіцца ўрачыстае богаслужэнне, на якім прысутнічаюць сотні людзей. Гэта сапраўднае свята для нашага сяла!

Да слова, у суседніх Лемяшэвічах, што за 5 кіламетраў ад Мясяціч, можна ўбачыць яшчэ адну старадаўнюю драўляную царкву Раства Багародзіцы. Ёй “усяго” 137 гадоў — заканчэнне будаўніцтва адбылося ў 1885 годзе. Яшчэ адна царква, якая знаходзіцца ў Мескавічах, кіламетраў за 15 ад Мясяціч, была пабудавана ў 1875 годзе ў гонар Прасвятой Тройцы. І гэты спіс драўляных цэркваў Піншчыны можна доўжыць і доўжыць: свае старадаўнія рэлігійныя пабудовы ёсць у Вылазах, Парахонску, Купяцічах, Стаўку і шмат дзе яшчэ.

Так што аматарам старадаўняй беларускай драўлянай архітэктуры на Палессі сапраўды ёсць на што паглядзець. І парадавацца таму, што гэтыя помнікі беларускай гісторыка-культурнай спадчыны

Старадаўняя драўляная царква ў Мясяцічах

страляны прыкладна 600 яўрэяў. Падобныя помнікі ўсталяваны і ў суседнім Пагост-Загародскім, і ў многіх паселішчах Брэстчыны ды і ўсёй Беларусі.

Дарэчы, на Брэстчыне, ёсць і жывыя сведкі тых падзей. Напрыклад, у вёсцы Марозавічы Пінскага раёна мы знайшлі чалавека, якому сёлета споўніцца 99 гадоў і які ўдзельнічаў у Вялікай Айчыннай вайне ды памятае тыя гераічныя падзеі.

Па словах Мікалая Гаўрыловіча, на фронт ён быў трапіў у далёкім 1944 годзе. Спачатку маладых прызыўнікоў скіравалі пад Бранск, дзе яны па скарачанай праграме прайшлі вайсковыя курсы, а потым, у самым пачатку 1945 года, іх адправілі ў Венгрыю.

— Ваявалі мы каля возера Балатон, вызвалілі Будапешт, а пазней пайшлі ў Аўстрыю, каб у канцы вайны дайсці ажно да Альпаў, — узгадвае Мікалай Аляксеевіч. —

Хаты, пакрытыя чаротам, у Мясяцічах Пінскага раёна

ловіч быў узнагароджаны баявымі медалямі “За ўзяцце Будапешта”, “За перамогу над Германіяй” ды іншымі, юбілейнымі, медалямі.

Пасля заканчэння вайны Мікалай Гаўрыловіч працягваў вайсковую службу ў Румыніі, а потым вярнуўся ў родныя Марозавічы. Працаваў у калгасе, ажаніўся. У яго нарадзіліся двое дачок, якія і цяпер часта прыязджаюць адведаць бацьку ў вёску. Не варта і казаць, што Мікалай Аляксеевіч добра ведаюць не толькі ў роднай вёсцы, але і ў Пінскім раёне. Неаднойчы ветэран выступаў на мітынгх, зладжаных з нагоды 9 мая ці 22 чэрвеня ў суседніх Лемяшэвічах, дзе стаіць помнік загінулым героям Вялікай Айчыннай вайны.

ністане, а таксама з побытам і традыцыямі нашых продкаў, — патлумачыла загадчыца бібліятэкі-музея Любоў Дзямчук, якая, дарэчы, працуе на гэтай пасадзе ўжо 24 гады. — Акрамя таго, пры нашай бібліятэцы існуе клуб “Скарбніца”, які аб’ядноўвае людзей сталага ўзросту.

У бібліятэцы-музеі, натуральна, ёсць не толькі старадаўнія рэчы, але і самыя сучасныя. Напрыклад, камп’ютар, сканар, прынтар, ксеракс, з дапамогай якіх установа даволі няблага зарабляе і выконвае план платных паслуг. Колькі грошай прыносіць і камерцыйны фонд установы, які складаецца з запатрабаваных у чытачоў кніг. Іх загадчыца прывозіць ажно з саміх Ганцавічаў, бо па-

месціца непадалёк. Так што клубная справа ў сяле — у надзейных, хоць і маладых, руках.

Як бачна, турыстычны і культурны патэнцыял на Брэстчыне сапраўды вялікі, багаты і поўны цікавосткамі. Тут табе і славуата гісторыка-культурная спадчына, тут і ўспаміны пра мінулую вайну, і незвычайныя, арыгінальныя па сваім змесце, сельскія ўстановы культуры. Выбар, што называецца, на любы густ турыста. І лепшага адпачынку ў выходныя дні наўрад ці можна прыдумаць. А наталіцца прыгожымі пейзажамі, калі так ужо захочацца, можна і на берагах Прыпяці ці Піны.

Юрый ЧАРНЯКЕВІЧ